

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی رفسنجان مرکز آموزشی درمانی نیک نفس	
عنوان : دستورالعمل انبارش ایمن	
کد: NH-In-drm-01-03	کد سنجه: الف-۲-۲-۵
تاریخ تدوین: بهمن ۱۴۰۱	تاریخ بازنگری: شهریور ۱۴۰۴

اداره بهبود کیفیت و اعتبار بخشی

ردیف	عنوان	شماره صفحه:
۱	دستورالعمل انبارش ایمن	۱-۸

تهیه کننده	تایید کننده	تصویب کننده	ابلاغ کننده
افسانه علی مهدی (دبیر کمیته مدیریت خطر در بحران و بلایا)	آقای مجید الهی (مدیر مرکز)	خانم دکتر حیدری (رئیس مرکز)	خانم دکتر حیدری (رئیس مرکز)

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی رفسنجان مرکز آموزشی درمانی نیک نفس	
عنوان : دستورالعمل انبارش ایمن	
کد: NH-In-drm-01-03	کد سنجه: الف-۲-۲-۵
تاریخ تدوین: بهمن ۱۴۰۱	تاریخ بازنگری: شهریور ۱۴۰۴

هدف: بالابردن سطح ایمنی بیمارستان

دامنه خط مشی : کلیه انبارهای بیمارستان

منابع(مراجع): استانداردهای اعتباربخشی طبق سنجه های ۱۴۰۱ و روش جاری بیمارستان

- تقسیم بندی انبار از نظر درجه حرارت:
- فریزر: با برودت ۱۰- C تا ۲۰- برای بعضی از داروهای خاص مانند داروهای بیولوژیک و واکسنها
- سردخانه یا : (Cold Place) ۸-۲۰C
- انبار خنک یا : (Cool Place) ۱۵-۸C
- انبار معمولی یا : (temperature room) درجه حرارت ۲۵-۱۵ C نوسان درجه حرارت این انبار
- می تواند بین ۳۰-۱۵ C باشد.

مسئولیت ها و اختیارات دستورالعمل انبارش ایمن

- مسئولیت اجرای این دستورالعمل بر عهده پرسنل انبارها می باشد.
- مسئولیت نظارت بر اجرای این دستورالعمل بر عهده مدیر داخلی بیمارستان می باشد.
- مسئولیت ابلاغ و تصویب این دستورالعمل بر عهده مسئول فنی /ایمنی بیمارستان می باشد

شرح اقدامات و گامهای اجرایی دستورالعمل فعال سازی برنامه پاسخ در زمان بروز حوادث

شیوه انجام کار

- ۱) انبارش مواد شیمیایی و قابل اشتغال به صورت مستقل برنامه ریزی شود
- ۲) قفسه فلزی و غیر قابل اشتعال باشد.
- ۳) درب انبار فلزی و فاقد شکاف باشد
- ۴) از کلید پریزها و روشناییهای ضد جرقه استفاده شود.
- ۵) جعبه کمکهای اولیه در انبار نصب شود.
- ۶) تلفن در انبار به همراه شماره های اضطراری موجود باشد
- ۷) اصول ایمنی و دکتورهای هشداردهنده در فضای انبار رعایت شود .

تهیه کننده	تاییدکننده	تصویب کننده	ابلاغ کننده
افسانه علی مهدی(دبیر کمیته مدیریت خطر در بحران و بلایا)	آقای مجید الهی (فرماندار مرکز)	خانم دکتر حیدری(رئیس مرکز)	خانم دکتر حیدری(رئیس مرکز)

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی رفسنجان مرکز آموزشی درمانی نیک نفس	
عنوان : دستورالعمل انبارش ایمن	
کد: NH-In-drm-01-03	کد سنجه: الف-۲-۲-۵
تاریخ تدوین: بهمن ۱۴۰۱	تاریخ بازنگری: شهریور ۱۴۰۴

- ۸) چیدمان انبار طبقه بندی ایمن شود و مواد سوزاننده در طبقات پایین قرار گیرند.
- ۹) کف انبار صاف و فاقد لغزندگی باشد و ایمنی لازم در برابر آتش سوزی و زلزله را داشته باشد.
- ۱۰) همه پنجره های انبار دارای نرده باشند
- ۱۱) روشنایی مناسب و تهویه به هوای آزاد داشته باشد
- ۱۲) از علایم هشدار دهنده (ممنوعیت سیگار و ...) استفاده شود
- ۱۳) ورود کلیه افراد متفرقه ممنوع باشد
- ۱۴) انبار در خارج از ساختمان تعبیه شده است و علایم راهنمایی نیز داشته باشد
- ۱۵) سیم کشی انبار از نوع توکار و از داخل لوله های ضدضربه و آتش سوزی باشد
- ۱۶) از نرده محافظ در پشت پنجره ها استفاده شود
- ۱۷) مواد قابل اشتعال در یک انبار امن خارج از بیمارستان نگهداری شود و محل آن با تصاویر گرافیکی مشخص گردد
- ۱۸) چک لیستی بر اساس دستورالعمل تدوین گردد و توسط مدیریت محترم بررسی دوره ای گردد و موارد عدم انطباق اصلاح می گردد
- ۱۹) انبارها باید دارای سیستم اعلام و اطفاء حریق بوده و تابلوی راهنما جهت استفاده از وسایل ایمنی در کنار آنها وجود داشته باشد
- ۲۰) کلیه پرسنل انبارها باید دوره های آموزشی عملی اطفاء حریق را طی کرده و در کار خود تجربه و مهارت کافی را داشته باشند
- ۲۱) اتاقی در انبار به عنوان اتاق انباردار جهت نگهداری از اسناد و مدارک انبار و همچنین در صورت مجهز بودن به سیستم نرم افزاری جهت قرار گرفتن کامپیوتر باید وجود داشته باشد
- ۲۲) جهت جلوگیری از بالا رفتن رطوبت و ایجاد آلودگی نباید شیرآب و یا سینک ظرفشویی درون انبار وجود داشته باشد

نکات:

- .سیستم اعلام و اطفاء حریق در انبار ها توسط مسئول آتش نشانی بررسی می گردد
- .سیم کشی برق انبارها توسط مسئول برق تاسیسات بررسی می گردد

تهیه کننده	تایید کننده	تصویب کننده	ابلاغ کننده
افسانه علی مهدی (دبیر کمیته مدیریت خطر در بحران و بلایا)	آقای مجید الهی فر (مدیر مرکز)	خانم دکتر حیدری (رئیس مرکز)	خانم دکتر حیدری (رئیس مرکز)

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی رفسنجان مرکز آموزشی درمانی نیک نفس	
عنوان : دستورالعمل انبارش ایمن	
کد: NH-In-drm-01-03	کد سنجه: الف-۲-۲-۵
تاریخ تدوین: بهمن ۱۴۰۱	تاریخ بازنگری: شهریور ۱۴۰۴

نحوه چیدمان و فیکس بودن قفسه ها توسط مسئول انبار و مسئول فنی بررسی می گردد

باتوجه به اینکه هر کدام از انبارهای بیمارستانی ، ویژه نگهداری نوع خاصی از مواد و کالا هستند لذا برای هر انبار به صورت مجزا ، دستورالعمل ایمنی مختصری ذکر خواهیم کرد

انبار دارویی

- بهترین رطوبت برای نگهداری داروها زیر ۶۰٪ می باشد و همچنین انبارها باید دارای روشنایی و تهویه کافی نیز باشند
- نظارت بر کنترل محموله ها از لحاظ آسیب دیدگی یا مخدوش بودن برچسب آنها و جداسازی داروهای مشکل دار
- وارد کردن نام و مقدار کالا در دفتر موجودی یا در کارت مخصوص هر محصول یا کالا
- ثبت هر محموله یا کالای وارد شده به انبار در دفتر انبار و دادن شماره به آنها و درج نمودن شماره انبار و کد محصول روی هر پالت
- رعایت شرایط نگهداری دارو که مطابق با اطلاعات درج شده روی برچسب محموله یا دستورالعمل شرکت وارد کننده یا تولید کننده
- نظارت بر رعایت نظافت و جلوگیری از تردد افراد متفرقه
- ثبت دما و رطوبت در فرمهای مخصوص و مقایسه آن با شرایط استاندارد
- کنترل دستگاههای موجود در انبار (دماسنج، رطوبت سنج، تهویه، سیستم ایمنی، کولر یا چیلرو
- اعلام هرگونه نقص در انبار به مسئول فنی
- نظارت بر عملکرد صحیح کارگران در انبار از قبیل جابجایی محموله ها، تخلیه بار و سایر موارد به طور مداوم و مستمر
- نظارت دقیق بر نگهداری داروهای مرجوعی ، ضایعات و ریکال
- نظارت بر انبار گردانی سالیانه

ساختمان و امکانات

تهیه کننده	تاییدکننده	تصویب کننده	ابلاغ کننده
افسانه علی مهدی(دبیر کمیته مدیریت خطر در بحران و بلایا)	آقای مجید الهی (فرماندار مرکز)	خانم دکتر حیدری(رئیس مرکز)	خانم دکتر حیدری(رئیس مرکز)

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی رفسنجان مرکز آموزشی درمانی نیک نفس	
عنوان : دستورالعمل انبارش ایمن	
کد: NH-In-drm-01-03	کد سنجه: الف-۲-۲-۵
تاریخ تدوین: بهمن ۱۴۰۱	تاریخ بازنگری: شهریور ۱۴۰۴

مراقبتهای لازم در خصوص جلوگیری از ورود افراد غیرمجاز به انبار باید در نظر گرفته شود.

ساختمان انبارها باید محکم باشد.

سقف دارای عایق مناسب جهت جلوگیری از انتقال گرما و سرما باشد.

کف ، دیوارها و سقف باید فاقد هر گونه منفذ و روزنه بوده تا از نفوذ حشرات ، حیوانات موذی و پرندگان جلوگیری بعمل آید. کف و دیوارها باید قابل نظافت باشند. جهت جلوگیری از ایجاد رطوبت باید از شستشوی انبار جداً خودداری شود.

چاهکهای فاضلاب در انبارها باید دارای درپوش و وضعیت ظاهری مناسب باشند.

قفسه بندی انبار باید مناسب باشد و بصورتی که از برگشت بسته ها و پالتهای جلوگیری شود.

قفسه بندی مناسب باعث چیدمان صحیح بسته ها و کمک به نظافت بهتر انبار خواهد شد و همچنین روش قرار گیری محموله ها باید به گونه ای باشد که سیستم First Expired-First Out به راحتی قابل اجرا باشد.

محل نگهداری داروهای مرجوعی ، ضایعات و ریکال باید مجزا و دارای حفاظ باشد.

انباری مجزا و اختصاصی جهت نگهداری داروهای مخدر ، بیو داروها و داروهای سمی باید وجود داشته باشد. در انبار داروهای مخدر علاوه بر مسائل ایمنی ، تمهیدات ایمنی نیز مطابق با دستورالعمل اداره کل نظارت و ارزیابی دارو و مواد مخدر لحاظ شود.

میزان روشنایی و نور انبار جهت انجام کلیه عملیات انبارداری باید کافی باشد.

انباری مجزا با ایمنی مناسب (سیستم اعلام و اطفاء حریق، لامپهای ضد جرقه، کلید برق خارج از محوطه انبار و گردش هوای مناسب) جهت نگهداری محصولات قابل اشتعال وجود داشته باشد.

هواکش های انبار مجهز به قاب توری یا کرکره بوده و در نقاط مختلف انبار نصب و تمامی روز روشن باشند.

جهت نظافت انبار وسایل گردگیری در محل های مناسب و مشخص قرار گیرند.

انبار باید دارای سیستم سرمایش و گرمایش مناسب بوده و تعداد مناسب دماسنج و رطوبت سنج در اقصی نقاط انبار جهت ثبت و کنترل دما و رطوبت موجود باشد. استفاده از کولر آبی و بخاری نفتی یا گازوئیلی غیر مجاز می باشد. محلی مناسب با تجهیزات کامل سرمایشی و نگهداری داروهای حساس به دما (یخچالی و فریزری) ایجاد شود. نشانگرهای دما باید در نقاطی قرار گیرند که احتمال حداکثر نوسانات در آن مناطق وجود دارد.

تهیه کننده	تاییدکننده	تصویب کننده	ابلاغ کننده
افسانه علی مهدی(دبیر کمیته مدیریت خطر در بحران و بلایا)	آقای مجید الهی (فرماندار مرکز)	خانم دکتر حیدری(رئیس مرکز)	خانم دکتر حیدری(رئیس مرکز)

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی رفسنجان مرکز آموزشی درمانی نیک نفس	
عنوان : دستورالعمل انبارش ایمن	
کد: NH-In-drm-01-03	کد سنجه: الف-۲-۲-۵
تاریخ تدوین: بهمن ۱۴۰۱	تاریخ بازنگری: شهریور ۱۴۰۴

محموله های دارویی باید به گونه ای حمل و انبار شوند که از ایجاد هر گونه احتمال آلودگی یا اختلاط جلوگیری بعمل آید

محموله های دارویی باید به گونه ای حمل و انبار شوند که از ایجاد هر گونه احتمال آلودگی یا اختلاط جلوگیری بعمل آید. هواکش های انبار مجهز به قاب توری یا کرکره بوده و در نقاط مختلف انبار نصب و تمامی روز روشن باشند.

جهت نظافت انبار جاروبرقی صنعتی به تعداد کافی موجود باشد و وسایل گردگیری در محل های مناسب و مشخص قرار گیرند

انبار باید دارای سیستم سرمایش و گرمایش مناسب بوده و تعداد مناسب دماسنج و رطوبت سنج در اقضا نقاط انبار جهت ثبت و کنترل دما و رطوبت موجود باشد. استفاده از کولر آبی و بخاری نفتی یا گازوئیلی غیر مجاز می باشد. انبارها باید دارای سیستم اعلام و اطفاء حریق بوده و تابلوی راهنما جهت استفاده از وسایل ایمنی در کنار آنها وجود داشته باشد.

کلیه پرسنل انبارها باید دوره های آموزشی عملی اطفاء حریق را طی کرده و در کار خود تجربه و مهارت کافی را داشته باشند. اتافی در انبار به عنوان اتاق انباردار جهت نگهداری از اسناد و مدارک انبار و همچنین در صورت مجهز بودن به سیستم نرم افزاری جهت قرار گرفتن کامپیوتر باید وجود داشته باشد. جهت جلوگیری از بالا رفتن رطوبت و ایجاد آلودگی نباید شیرآب و یا سینک ظرفشویی درون انبار وجود داشته باشد.

در کلیه انبارهای دارویی می باید قفسه بندی فلزی نصب و در صورت لزوم از ظرفیت انبار در چند طبقه با استفاده از بالابر استفاده شود.

کلیه اجناس و داروهای موجود در انبار دارویی که شامل : قرص ، کپسول، شربت، آمپول، سرم، ضد عفونی کننده ها و لوازم پزشکی است بایستی به نحو مطلوب طبقه بندی شوند و به هر کدام قسمت معینی از فضای انبار اختصاص داده و بر اساس تاریخ انقضاء در قفسه ها جا داده شوند بطوریکه داروها با تاریخ مصرف نزدیک در جلو و به همین ترتیب بقیه در پشت آنها چیده شوند تا داروهایی که تاریخ مصرف کوتاهتری دارند، زودتر توزیع شوند (FEFO) .

انبار تجهیزات پزشکی:

تهیه کننده	تاییدکننده	تصویب کننده	ابلاغ کننده
افسانه علی مهدی(دبیر کمیته مدیریت خطر در بحران و بلایا)	آقای مجید الهی (فر(مدیر مرکز)	خانم دکتر حیدری(رئیس مرکز)	خانم دکتر حیدری(رئیس مرکز)

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی رفسنجان	
مرکز آموزشی درمانی نیک نفس	
عنوان : دستورالعمل انبارش ایمن	
کد: NH-In-drm-01-03	کد سنجه: الف-۲-۲-۵
تاریخ تدوین: بهمن ۱۴۰۱	تاریخ بازنگری: شهریور ۱۴۰۴

- جریانات نشتی (شامل جریانات نشتی زمین، محفظه، بیمار، کمکی بیمار) در حالت استفاده عادی و تک اشکالی
- پیوستگی و کیفیت سیستم زمین الکتریکی حفاظتی وسیله پزشکی برای دستگاههای کلاس I یا ایزولاسیون دابل (تقویت شده)
- برای دستگاههای کلاس استفاده از سیستم زمین الکتریکی استاندارد در مراکز درمانی (چاه ارت)
- زمین نمودن صحیح تجهیزات الکتریکی پزشکی (کلاس ۱)
- استفاده از مدار محافظ جریان زمین (استفاده از دستگاههای قطع کننده منبع تغذیه در صورت بروز خطای زمین مانند) ، ...
- LIM, GFI
- پرهیز از بکارگیری مبدل سه سیمه به دو سیمه و کابلهای رابط برق بدون سیم زمین الکتریکی در بخشهای درمانی
- استفاده از ترانس ایزوله در فضاها و بخشهای حساس بیمارستانی مانند محیطهای مرطوب، اتاق های عمل، و ... ، متعاقباً کنترل جریان نشتی ترانس های ایزوله (با استفاده از مانیتورینگ جریان نشتی)
- انجام تست های ایمنی الکتریکی برای تجهیزات پزشکی و متعلقات آنها قبل از بهره برداری اولیه، پس از هر بار تعمیر و در مراحل بازرسی ادواری
- عدم استفاده از دستگاه پزشکی بدون آموزش کاربری و لزوم آمادگی کامل کاربر قبل از استفاده از دستگاه (تبصره ۱ ماده ۱۰ آیین نامه تجهیزات پزشکی)
- آموزش پرسنل در مورد نکات ایمنی الکتریکی ، تشخیص موارد خطر و بالقوه خطرناک، راههای مقابله و کاهش خطرهای مربوط به دستگاه/ دستگاههای تحت کاربری
- استفاده از اتصالات استاندارد به بیمار از قبیل پروب ها، کابلهای بیمار، لیدها (مورد تایید اداره کل تجهیزات پزشک- هم پتانسیل نمودن کلیه زمین های (الکتریکی) حفاظتی، هادی های مربوطه و اتصالات آنها، پین های زمین حفاظتی، محفظه وسایل و سطوح فلزی متصل به زمین های حفاظتی با در نظر گرفتن نکات خاص الکتریکی در مورد مراکز درمانی از قبیل استفاده مجزا از هادی های حفاظتی زمین و سیم نول و عدم استفاده از هادی مشترک حفاظتی.
- تذکر : ۱ در خصوص مراکز درمانی با تعداد تخت کمتر از ۱۰۰ تخت، وجود حداقل یک نفر مهندس با مشخصات مذکور الزامی است.
- تذکر : ۲ نیروی انسانی متخصص بایستی بدو ورود به مراکز درمانی و قبل از پذیرش مسئولیت، دوره های آموزشی مرتبط با مدیریت نگهداشت تجهیزات پزشکی را گذرانده باشد

انبار مواد شیمیایی:

تهیه کننده	تاییدکننده	تصویب کننده	ابلاغ کننده
افسانه علی مهدی(دبیر کمیته مدیریت خطر در بحران و بلایا)	آقای مجید الهی فر(مدیر مرکز)	خانم دکتر حیدری(رئیس مرکز)	خانم دکتر حیدری(رئیس مرکز)

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی رفسنجان مرکز آموزشی درمانی نیک نفس	
عنوان : دستورالعمل انبارش ایمن	
کد: NH-In-drm-01-03	کد سنجه: الف-۲-۲-۵
تاریخ تدوین: بهمن ۱۴۰۱	تاریخ بازنگری: شهریور ۱۴۰۴

- ظرفیت انبار با میزان سموم و مواد شیمیایی مورد نگهداری مطابقت داشته و حداقل ۱۵٪ ظرفیت اضافه جهت جابجایی سهل محموله و احتیاجات احتمالی آینده در نظر گرفته شود.
- وجود گذرگاههای شیدار RAMP در مبادی ورودیهای انبار برای ممانعت از خروج تراوشات به خارج از انبار ضروری می باشد این گذرگاه بایستی در داخل انبار و در خارج انبار در ورودی ها احداث گردد.
- دیوار های داخلی بایستی صاف و صیقلی بوده ،عاری از ترک و لبه باشد تا به آسانی پاکیزه شود .دیوارها بایستی روی بند یا سدی که از مواد نفوذ ناپذیر به ارتفاع ۱۴ cm پوشیده باشد قرار گیرد و دیوار دور تا دور تمام انبار را در بر می گیرد.
- دفتر انباردار باید جدا از منطقه نگهداری سموم و مواد شیمیایی باشد.
- درب ها بایستی مجهز به قفل ایمنی و میله های حفاظتی بوده ، پنجره ها و هواکش ها نیز باید به میله های حفاظتی مجهز بوده تا ورود افراد غیر مسئول ممانعت شود.
- چنانچه از وسایل جانشینی دیگری برای هواکش و نور استفاده می شود اجباری برای ساخت پنجره نمی باشد . در غیر اینصورت باید پنجره ها سایه بان داشته تا از ورود نور مستقیم خورشید ممانعت شود.
- سیستم هواکش مناسب ، مجهز به فیلتر جهت ممانعت از تجمع بخارات شیمیایی مواد و خطر آتش زایی تعبیه گردد . این سیستم باید به نسبت وسعت انبار نصب شود و سطح آن بایستی حداقل ۱۵۰/۱ سطح کف باشد.
- علائم هشدار دهنده بایستی در خارج از انبار به زبان فارسی نصب گردند . علائم خطر سموم ، آتش زایی و عدم اجازه ورود به افراد غیر مسئول از جمله علائم هشدار دهنده مهم است.
- سیستم خنک کننده و گرم کننده بایستی به گونه ای تعبیه گردد که موجب گرم شدن و یا سرد شدن مستقیم مواد انبار نگردند .استفاده از وسایل گرم کننده هوا که با نفت و گاز می سوزند ممنوع است.
- ایجاد هر گونه مخزن جهت نگهداری مواد شیمیایی مایع و یا گاز در انبار های کوچک بطور کلی ممنوع است

تهیه کننده	تاییدکننده	تصویب کننده	ابلاغ کننده
افسانه علی مهدی(دبیر کمیته مدیریت خطر در بحران و بلایا)	آقای مجید الهی فر(مدیر مرکز)	خانم دکتر حیدری(رئیس مرکز)	خانم دکتر حیدری(رئیس مرکز)